

Albania – Makedonia 13.9 – 19.9.2009

Sunnuntaina 13.9.2009 alkoi matka salaperäiseen Albaniaan kuudentoista VR Matkailijan ja seitsemän Töölön Kulttuurikerholaisen voimalla. Ensin oli lento Budapestiin, jossa koneen vaihto ja matka jatkui Albanian pääkaupunkiin Tiranaan. Suomea puhuva unkarilainen opas Gyula Borhy, eli `Jyla`, paikallisopas Enea ja meitä koko matkan ajan kuljettanut Shabana olivat vastassa Tiranan kentällä. Jo matkalla kentältä Tiranaan näimme niitä paljon puhuttuja diktaattori Enver Hoxhan rakennuttamia bunkkereita. Hän rakennutti niitä vuosina 1950–1985 eri lähteiden mukaan kaikkiaan 350 000–7000 000 maan rajojen ulkopuolelta tulevan hyökkäyksen varalta. Kaupungin kiertoajelun jälkeen majoituttiin hotelli Tirana Internationaliin. Illalla oli hotellin ravintolassa yhteinen illallinen.

Maanantaina 14.9.2009 aamiaisen jälkeen oli lähtö Durresiin, Albanian toiseksi suurimpaan kaupunkiin. Siellä tutustuttiin vuonna 1966 puutarhan kaivaustöiden yhteydessä sattumalta löytyneen roomalaisen Amfiteatterin kaivauksiin. Se on rakennettu 100-luvulla jKr. ja kooltaan se on Balkanin suurin. Istumapaikkoja arvioiden mukaan siellä oli 15 000-20 000. Teatterissa ei ollut ainoastaan gladiaattorien ja villieläinten taisteluja, vaan se oli myös yleinen hauskanpitoaika. Durresin rautatieasemakin käytiin katsastamassa.

Matka jatkui Albanian museokaupungiksi ja tuhannen ja yhden ikkunan kaupungiksi kutsuttuun Beratiin. Kallion huipulla olevassa linnoituksessa tärkein nähtävyys oli Onurfurin ikonimuseo, joka sijaitsee Pyhän Nikolauksen katedraalin yhteydessä. Katedraali valmistui 1797. Linnoituksen muurien sisäpuolella asutaan edelleen 1800-luvulta olevissa asunnoissa. Onneksi asutaan. Kun saimme kiiettyä mäen päällä olevalle museolle, niin ovet olivatkin lukossa. Puhelinsoiton ja pienen odottelun jälkeen katedraalin ja museon opas saatiin paikalle, koska sattui asumaan siinä lähellä. Sitten alas kaupunkiin ja pitsalle. Majoittuminen hotelli Tomorriin ei onnistunut ongelmitta muutaman Kulttuurikerholaisten ja oppaiden osalta. Yhden hengen huoneita ei ollut, joten he joutuivat toiseen hotelliin joka oli tasoltaan huonompi ja siitä tuli vähän sanomista. Illalla taas syötiin hotellissa.

Tiistaina 15.9.2009 aamusta alkaen jatkui taas vuorten valloitus matkatessamme Sarandaan. Näimme matkalla kanadalaisten pystyttämiä öljynporaustorneja, joista 50 % on Kanadan ja 50 % on Albanian. Öljyä pumpataan 15 miljoonaa barreliä. Se jää kaikki Albanian käyttöön ja on 40 % maan koko tarpeesta, loput 60 % tuodaan. Kaikki öljykentät omistaa Albania ja Kanada vain pumppaa. Maan omistaja, jonka maalla torni on ei saa mitään korvausta, koska kaiken 20 cm maanpinnan alapuolella olevan maan omistaa valtio.

Ensimmäinen pysähdys oli Apollonian muinaiskaupungissa, joka on Butrintin jälkeen Albanian tärkein arkeologinen kaivausalue. Sen perustajia olivat kreikkalaiset, jotka vuonna 588 eKr. saapuivat Korintista. Roomalaiset valloittivat Apollonian 200-luvulla eKr. ja sinne rakennettiin komeita julkisia rakennuksia. Matka jatkui Vloraan, itsenäisen Albanian ensimmäiseen pääkaupunkiin. Kaupungin pääaukio on Sheshi i Flamurit (Lippuaukio). Aukion reunalla on valtava pronssista valettu Itsenäisyyden muistomerkki, johon on veistetty itsenäisyysliikkeen tärkeimmät henkilöt. Vloraan suunnattiin Karaburun-niemimaan kautta Dukatiin, jossa Adrianmeri vaihtuu Joonianmereksi. Tie nousi tiukkoja mutkia tehden aina 1025 metrin korkeuteen. Maan teiden huonosta kunnosta johtuen suurin osa autoista on vanhoja Mersuja. Ulkomaille töihin lähteneet tuovat niitä kotimaahansa, koska ne kestävät parhaiten. Ali Pashan linnoituksessa emme ajanpuutteen takia ehtineet käydä, vaan jouduimme tyytymään pelkkään linnan muurien katseluun tieltä yli lahden, koska edessä oli vielä pitkä matka Sarandaan, hotelli Butrintiin. Hotellissa syötiin illalla kalaa.

Keskiviikkona 16.9.2009 päivän ohjelmassa oli vierailu Butrintin muinaiskaupungissa ja Gjirokastran linnassa. Gjirokastran kaupunkia kutsutaan kiviseksi kaupungiksi ja tuhannen askelman kaupungiksi jyrkkien mukulakivisten katujen ja kujien ansiosta. Se on liitetty v.2005 Unescon suojelukohteisiin. Tärkein nähtävyys on museoalueena oleva linnoitus, mistä kaupunki aikoinaan lähti kasvamaan. Jo 200 - 300 luvuilla eKr. ylhäällä kukkulalla oli asutusta, mutta linna muureineen alkoi kohota sinne vasta 500 luvulla. Linnoitukseen johtaa Cerciz, Topulin aukiolta lähtevä katu, jolta erkanee jyrkkä polku kohti linnoituksen portteja ja museota. Museossa on suuria tykkejä, panssarivaunu ym. aseistusta ensimmäisen ja toisen maailmansodan ajoilta. Ulkona on pahasti rapistunut kaksipaikkainen tiedustelulentokone. Kerrotaan, että albanialaiset pakottivat vuonna 1957 maan ilmatilaan lentäneen ”amerikkalaisen vakoilijan” laskeutumaan. Lentäjä palautettiin Yhdysvaltoihin, mutta kone raahattiin kukkulalle voitonmerkiksi ja todistuskappaleeksi kylmän sodan ajoilta. Joidenkin lähteiden mukaan se oli harjoituslennolla ollut Naton kone, joka teknisten ongelmien tai huonon sään takia joutui tekemään pakkolaskun.

Linnoitukselta kapeita kujia alas tultaessa ihmisvilinässä eräs Matkailija eksyi omasta ryhmästä ja se huomattiin vasta kun menttiin bussiin. Sitten alkoi kadonneen etsintä. Enea juoksenteli pitkin kujia ja Jylakin osallistui tuloksetta meidän kanssa etsintään. Eksynyt oli fiksu, käytti naisen logiikkaa ja otti taksin, jolla ajeli pitkin kujia ja olisi palannut sillä Sarandaan, ellei olisi satuttu erääseen katujen risteykseen taksin kanssa samaan aikaan ja jälleennäkeminen oli todella iloinen. Matkaa jatkettiin sitten hyvillä mielin Korfunsalmen ja Butrintin-järven välissä sijaitsevaan Butrintin muinaiskaupunkiin, joka myös on Unescon suojeluksessa. Illalla Sarandassa paikallisessa rantaravintolassa oli taas tarjolla taas kalaa. Valitusten jälkeen löytyi kyllä muitakin.

Torstaina 17.9.2009 oli vuorossa lähtö naapurimaahan Makedoniaan. Aamusta alkaen aina ilta pimeään ajelua vuorten rinteitä ylös ja alas kapeita serpentiiniteitä.

Vuoristossa ja muuallakin Albaniassa huomio kiinnittyi roskien heittelyyn pitkin tien varsia. Korcan kaupunkia, jonka kautta menimme ja teimme siellä pienen kiertoajelun, sanotaan Albanian siisteimmäksi kaupungiksi. Ohrid-järven rannalla sijaitsevan suosituksen Podgarecin lomapaikan kautta menimme Makedonian rajalle. Rajamuodollisuudet hoituivat sujuvasti. Ei tarvinnut edes nousta bussista vaan oppaat hoitivat passiasiat. Makedonian puolella Ohrid-järven rannalla oli vierailu Sveti Naumin luostarissa. Valitettavasti olimme siellä niin myöhään, että tuli pimeä eikä kauniista ympäristöstä päässyt nauttimaan. Ohridin kaupungissa majoituimme rantahotelli Metropoliiin. Seuraavana aamuna huomasimme, että hotelli oli kauniilla paikalla järven rannalla, mutta illalla oli niin pimeää ettei edes järveä näkynyt.

Perjantaina 18.9.2009 aloitimme päivän oppaamme Riston kanssa vierailulla Ohridin vanhassa kaupungissa ja kolmessa kauniissa kirkossa. St.Clementessä, St.Johnissa ja Theologian-Kaneossa. Käytiin myös amfiteatterin ja linnoituksen arkeologisilla kaivauksilla. Nähtävyyksien jälkeen palasimme rannan kautta kaupunkiin, jossa oli vapaata aikaa vaikkapa ostosten tekoon tai ruokailuun. Ainutlaatuinen matkamuisto Ohridin kaupungista olivat Ohrid-helmet, joita valmistetaan sukupolvesta toiseen kulkevien ohjeiden mukaan Ohrid-järvestä saatavien pienten kalojen suomuista.

Tarjan kohdalla ruokailu osoittautui huonoksi vaihtoehdoksi, kun pöytien ympärillä pörräsi koko ajan vihaisia ampiaisia ja yksi niistä yllättäen tuikkasi sormeen. Tarjoilija-poika kaatoi kädelle ensiavuksi etikkaa ja toi jääpusseja, mutta käsi vaan turposi ja oli kova särky. Riston kanssa lähdettiin apteekkiin, mutta eivät antaneet mitään lääkettä vaan käskivät mennä lääkäriin. Onneksi terveyskeskus oli lähellä eikä tarvinnut jonottaa niin kuin meillä. Lääkäri tutki heti ja määräsi piikin pyllyyn sekä antoi voidereseptin. Koko ”lysti” maksoi vain viisi euroa. Kova oli myrkkyy pienessä eläimessä kun se vaivasi vielä kotonakin pari viikkoa ja vaati lääkitystä. Tämän operaation jälkeen matka jatkui ylös vuorille ja kohti Albaniaa. Majoituttiin taas hotelli Tirana Internationaliin. Huoneisiin oli jaettu Albanialaisen matkanjärjestäjän lahjana jokaiselle langasta tehty paikallisen tyylin mukainen olkalaukku. Läksiäisillallinen oli paikallisessa ravintolassa. Paikan valinta ei ihan onnistunut. Ruoka oli hyvää ja sitä oli todella runsaasti, mutta orkesteri soitti koko ajan niin kovaa, ettei keskustelusta edes vieruskaverin kanssa tullut mitään. Oli pakko lähteä heti syönnin jälkeen pois. Muuten paikka olisi ollut ihan viihtyisä.

Lauantaina 19.9.2009 aamupäivä oli vielä vapaata aikaa tutustua Tiranaan ja tehdä viimehetken ostoksia ennen lentokentälle lähtöä. Koko matkan ajan oli puhuttu, että pitää päästä katsomaan bunkkereita sisältä. Shabana oli valinnut meille sopivan kohteen matkalla lentokentälle, mutta sielläkin oli niin paljon ampiaisia, ettei kaikki uskaltaneet sisälle asti. Tiranan kentällä hyvästeltiin Enea, Shabana ja Jyla. Jylalla oli vasta sunnuntaina lento kotiinsa Budapestiin. Yhtä kokemusta rikkaampana palasimme odottamaan uusia matkoja. Joidenkin kohdalla se saattaa olla jo keväällä matka Kairoon ja Niilille.

